

PEDAGOGIKA

T. XXV

nr 1

RADA NAUKOWA

Krystyna ABLEWICZ (Uniwersytet Jagielloński)

Romuald GRZYBOWSKI (Uniwersytet Gdański)

Krzysztof JAKUBIAK (Uniwersytet Gdański)

Wiesław JAMROŻEK (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu)

Hanna MARKIEWICZ (Akademia Pedagogiki Specjalnej w Warszawie)

Adam MASSALSKI (Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach)

Andrzej MEISSNER (Wyższa Szkoła Ekonomii i Innowacji
w Lublinie) – przewodniczący

Wiktor OLIJNIK (Uniwersytet Zarządzania Edukacją w Kijowie)

Jozef PŠENAK (Uniwersytet Jana Amosa Komeńskiego w Bratysławie)

Kazimierz RĘDZIŃSKI (Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie)

Grażyna RYGAL (Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie)

Dmitry L. STROVSKY (Uralski Federalny Uniwersytet w Jekaterynburgu)

Stefania WALASEK (Uniwersytet Wrocławski)

Adam WINIARZ (Wsztechnica Świętokrzyska w Kielcach)

LISTA RECENZENTÓW

Witold CHMIELEWSKI (Uniwersytet Jana Kochanowskiego
w Kielcach, Filia w Piotrkowie Trybunalskim)

Bohumil NOVÁK (Uniwersytet Palackiego w Ołomuńcu – Czechy)

Jerzy POTOCZNY (Wyższa Szkoła Ekonomii i Innowacji w Lublinie)

Andrej RAJSKY (Uniwersytet Trnavski w Trnawie – Słowacja)

Eleonora SAPIA-DREWNIAK (Uniwersytet Opolski)

Kazimierz SZMYD (Uniwersytet Rzeszowski)

Janusz SZTUMSKI (Górnośląska Wyższa Szkoła Handlowa im. W. Korfańtego
w Katowicach)

Ewa WYSOCKA (Uniwersytet Śląski)

Nadesłane do redakcji artykuły są oceniane anonimowo przez dwóch Recenzentów

PRACE NAUKOWE
Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie

PEDAGOGIKA

tom XXV
nr 1

pod redakcją
Kazimierza Rędzińskiego
Mirosława Łapota

Częstochowa 2016

Redaktor naukowy
Kazimierz RĘDZIŃSKI

Redaktorzy tomu
Kazimierz RĘDZIŃSKI
Mirosław ŁAPOT

Redaktor naczelny wydawnictwa
Andrzej MISZCZAK

Korekta
Dariusz JAWORSKI

Korekta tekstów angielskojęzycznych
Grzegorz GWÓŹDŹ

Redakcja techniczna
Piotr GOSPODAREK

Projekt okładki
Janusz PACUDA

PISMO RECENZOWANE

Podstawową wersją periodyku jest publikacja książkowa

© Copyright by Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie
Częstochowa 2016

ISSN 1734-185X

Wydawnictwo im. Stanisława Podobińskiego
Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie
42-200 Częstochowa, ul. Waszyngtona 4/8
tel. (34) 378-43-29, faks (34) 378-43-19
www.ajd.czyst.pl
e-mail: wydawnictwo@ajd.czyst.pl

SPIS TREŚCI

Od redakcji	13
CZĘŚĆ I	
UCZELNIA WOBEC WYZWAŃ I OCZEKIWAŃ XXI WIEKU	
Adam ROSÓŁ Jak badać i kształtować jakość kształcenia w szkole wyższej?	19
Anna TURULA Cienkie ściany uniwersytetu XXI wieku	31
Barbara MAJ-MALINOWSKA „Dobre wychowanie” jako przedmiot akademicki – modny trend czy standard XXI w.?	45
Ewa DZIURZYŃSKA, Anna ENGLERT-BATOR, Anna WOLPIUK-OCHOCIŃSKA Motywacja osiągnięć u młodzieży szkół średnich i wyższych o różnym poziomie nieuczciwości akademickiej	59
CZĘŚĆ II	
NOWE KOMPETENCJE I STANDARDY AKADEMICKIE	
Magdalena ANDRZEJEWSKA Wybrane aspekty nauczania podstaw programowania na studiach informatycznych	75
Monika KAŻMIERCZAK Świadomość celu w pracy logopedy i pacjenta z zaburzeniami głosu	87
Jarosław KRAJKA Innowacje w kształceniu tłumaczy w erze cyfrowej – pomiędzy uczelnią a rynkiem pracy	99
Anna MAJKIEWICZ Czy można nauczyć kompetencji interkulturowej?	113
Marzena BOGUS Czy Sokrates uczyłby online?	127
CZĘŚĆ III	
W STRONĘ AUTONOMII I AKTYWIZACJI	
Leszek BĘDKOWSKI Kształcenie nauczycieli (języka polskiego) w kontekście indywidualizacji nauczania-uczenia się oraz stosowania metod aktywizujących	143
Przemysław FLORCZAK Partycypacja absolwentów w projektowaniu treści, metod, form kształcenia na poziomie akademickim	159
Wiola FRIEDRICH, Jagoda SIKORA Wspieranie krytycznego myślenia jako cel w edukacji specjalistycznej z zakresu psychologii	175

Gabriela GORĄCA-SAWCZYK Rozwijanie umiejętności komunikacyjnych i językowych studentów lingwistyki stosowane poza planem	187
CZĘŚĆ IV	
NOWE SPOJRZENIE NA DYDAKTYKĘ JĘZYKÓW OBCYCH	
Zbigniew KOPEĆ The Relevance of Metaphoric Competence for Language Pedagogy	199
Anna SKOWRON Online component in a face-to-face grammar course: student perception of learning grammar in a blended environment	213
Katarzyna MAZUR-KAJTA, Agnieszka PATERSKA-KUBACKA Ekonomiczny wymiar nauczania języka chińskiego	225
Julia ROGUSKA, Olga JAKUBIAK Katedra Ukrainistyki na Uniwersytecie Warszawskim w obliczu nowych wyzwań w nauczaniu języka rosyjskiego	243
Beata RUSEK Jak wspierać aktywny udział studenta w procesie nauczania i uczenia się?	255
Katarzyna WĘDRYCHOWICZ Niemiecki język specjalistyczny w akcji – czego i jak nauczać?	267
CZĘŚĆ V	
NOWE NARZĘDZIA I TECHNIKI DYDAKTYCZNE	
Renata CZAPLIKOWSKA Wspomagane narzędziami TIK badanie w działaniu (<i>action research</i>) jako metoda kształcenia nauczycieli języka obcego na przykładzie kursu e-learningowego Deutsch Lehren Lernen (DLL)	283
Monika FRANIA Obecność narzędzi medialnych w kształceniu pedagogów i nauczycieli w Polsce i Chorwacji – zarys diagnostyczno-porównawczy	297
Olga JAKUBIAK The pros and cons of Problem-Based Learning compared to the traditional foreign language teaching methods	313
Elżbieta KORNACKA-SKWARA Wykorzystanie narzędzi coachingowych do kształcenia kompetencji społecznych studenta	323
Andrzej SKWARA Wykorzystanie zasobów internetowych w kształceniu tłumaczy tekstów technicznych na przykładzie specyfikacji technicznej budowy autostrady	335
Anna STOLIŃSKA Technika eyetrackingowa w studenckich projektach badawczych	347

CZĘŚĆ VI**TEKST W NOWEJ ODSŁONIE**

Dominika DWORAKOWSKA, Agnieszka KOWALKIEWICZ-KULESZA Krótka historia odczytań kilku utworów scenicznych na gruncie akademickim	363
Hanna KACZMAREK Tradycyjny słownik książkowy w kształceniu językowym na poziomie akademickim	373
Joanna OLECHNO-WASILUK Teksty kulturoznawcze w słownikach lingwokulturologicznych (na przykładzie języka rosyjskiego)	385
Joanna ORZECZOWSKA O roli słownika asocjacyjnego w rozwijaniu kompetencji interkulturowej	395

CZĘŚĆ VII**PROBLEMY I WYZWANIA**

Andrzej MARGASIŃSKI Antropologia Judith Butler a jej konsekwencje edukacyjno-wychowawcze	407
Artur ŁACINA-ŁANOWSKI Relacje interpersonalne w dobie ponowoczesności. Interakcje społeczne (komunikacja społeczna) źródłem destabilizacji poczucia tożsamości podmiotu	423
Beata ŁUKASIK Edukacyjny chaos – zagrożenie czy szansa dla rozwoju podmiotów edukacji?	435
Dominik KUBICKI Summaria wyników badawczych z różnych dyscyplin nauki – inspiracją nowego oglądu dotychczasowego stanu badań określonej dyscypliny i samej wiedzy oraz projektowania innowacyjnego interdyscyplinarnego spojrzenia badawczego	443
Joanna TOROWSKA Sytuacja edukacyjna dzieci imigrantów w Polsce – raport Eurydice a refleksje na marginesie spotkania poświęconego aktualnej sytuacji uchodźców w Krakowie i Polsce – wybrane aspekty	461
Paweł ZIELIŃSKI Ideał wychowania i wartości pedagogiczne Huayan – chińskiej szkoły buddyzmu mahajany	477
Ilona ŻEBER-DZIKOWSKA, Elżbieta BUCHCIC Szanse oraz zagrożenia edukacyjne zglobalizowanego świata	497
Галина МАРЧЕНКО Педагогический потенциал информационно-коммуникационных технологий	511
Maria JANUKOWICZ Odpowiedzialność nauczyciela w konwencji prawno-etycznej	523
Anida SZAFRAŃSKA Współpraca szkoły z rodziną dziecka ze spektrum zaburzeń autystycznych – wybrane problemy	535

Karol MOTYL	
Transakcyjne pozycje życiowe uczniów i studentów – próba charakterystyki z wykorzystaniem teorii analizy transakcyjnej	547
CZĘŚĆ VIII	
HISTORIA WYCHOWANIA	
Romuald GRZYBOWSKI	
Laicyzacja szkoły jako forma walki władz komunistycznych z Kościołem katolickim i obecnością religii w wychowaniu dzieci i młodzieży w Polsce w latach 1944–1956 ...	559
Kazimierz RĘDZIŃSKI	
Studenci żydowscy we Lwowie w latach 1918–1939	581
Mirosław ŁAPOT	
Wychowanie patriotyczno-obywatelskie w szkole żydowskiej w okresie międzywojennym (na przykładzie Lwowa)	603
Ewa KULA	
Organizacja i funkcjonowanie szkoły podwydziałowej w Kamieńcu Podolskim w czasach Komisji Edukacji Narodowej	621
Hanna MARKIEWICZOWA	
Działalność opiekuńcza na ziemiach polskich w XIX wieku na przykładzie Towarzystw Dobroczynności; Wileńskiego i Warszawskiego	635
Irena MOTOW	
Ponadczasowość inicjatyw reformatorskich Fryderyka Skarbka w resocjalizacji	645
Ewa BUKOWSKA-MARCZAK	
Wychowawca protestantów. O postaci Szymona Budnego w historiografii polskiej	659
Katarzyna ZALAS	
Innowacje pedagogiczne w częstochowskim szkolnictwie powszechnym okresu międzywojennego	669
Marcin JURZYSTA	
Zespół Szkół w Czudcu – tradycja i nowoczesność, sukcesy i problemy	683
RECENZJE	
Barbara ADAMCZYK	
[rec.] Tadeusz Sakowicz, <i>Systemy normatywne w świadomości osób uwieczonych. Studium socjopedagogiczne</i> , Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Kraków 2013, ss. 290	695
Tomasz OLCCHANOWSKI	
[rec.] Paweł Zieliński, <i>Taoistyczne, konfucjańskie i zachodnie koncepcje pedagogiczne</i> , Wydawnictwo im. Stanisława Podobińskiego Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie, Częstochowa 2015, ss. 531	699
Kazimierz RĘDZIŃSKI	
[rec.] E. Kula, A. Massalski (oprac.), <i>Rada Wychowania Publicznego w Królestwie Polskim w latach 1845–1850. Protokoły posiedzeń</i> , t. 1: <i>Lata 1845–1846</i> , Łódź – Kielce 2014, ss. 558; t. 2: <i>Lata 1848–1850</i> , Łódź – Kielce 2015, ss. 570, Wydawnictwo Marron	709
Nota o Autorach	713

CONTENTS

Editorial	13
PART I	
ACADEMIA IN THE FACE OF EXPECTATIONS AND CHALLENGES OF THE 21ST CENTURY	
Adam ROSÓŁ	
How to examine and shape the quality of education at the university level?	19
Anna TURULA	
The thin-walled university of the 21st century	31
Barbara MAJ-MALINOWSKA	
“Good manners” as an academic subject – a fashionable trend or the 21st century standard?	45
Ewa DZIURZYŃSKA, Anna ENGLERT-BATOR, Anna WOLPIUK-OCHOCIŃSKA	
The motivation of achievements among high school and university students with different levels of academic dishonesty	59
PART II	
NEW ACADEMIC STANDARDS AND COMPETENCES	
Magdalena ANDRZEJEWSKA	
Selected aspects of teaching introductory programming during the computer science studies	75
Monika KAŻMIERCZAK	
The awareness of the treatment goal for a speech-language therapist working with a voice disordered patient	87
Jarosław KRAJKA	
Innovations in translator and interpreter education in the digital era – reconciling academia and the job market	99
Anna MAJKIEWICZ	
Can intercultural competence be taught?	113
Marzena BOGUS	
Would Socrates teach online?	127
PART III	
TOWARDS AUTONOMY AND ACTIVISATION	
Leszek BĘDKOWSKI	
(Polish language) teacher education in the context of individualization of teaching – learning and implementation of activating methods	143
Przemysław FLORCZAK	
Participation of graduates in designing educational content on an academic level	159

Wiola FRIEDRICH, Jagoda SIKORA	
Supporting critical thinking as a main goal in higher education (psychology)	175

Gabriela GORAÇA-SAWCZYK	
Development of communicative and language competencies outside class by applied linguistics students	187

PART IV

NEW PERSPECTIVES ON FOREIGN LANGUAGE TEACHING

Zbigniew KOPEĆ	
The Relevance of Metaphoric Competence for Language Pedagogy	199

Anna SKOWRON	
Online component in a face-to-face grammar course: student perception of learning grammar in a blended environment	213

Katarzyna MAZUR-KAJTA, Agnieszka PATERSKA-KUBACKA	
Economic dimension of teaching chinese language	225

Julia ROGUSKA, Olga JAKUBIAK	
The Department of Ukrainian Studies in the light of new challenges of teaching Russian as a Foreign Language	243

Beata RUSEK	
How to promote students active participation in the process of teaching and learning?	255

Katarzyna WĘDRYCHOWICZ	
German specialized language in action, what and how to teach?	267

PART V

NEW TEACHING TOOLS AND TECHNIQUES

Renata CZAPLIKOWSKA	
ICT supported action research as a method in training of teachers for German as foreign language shown on the example of the e-learning course <i>Deutsch Lehren Lernen</i> (DLL)	283

Monika FRANIA	
The Presence of Media Tools in the Training of Educators and Teachers in Poland and Croatia – Diagnostic and Comparative Analysis	297

Olga JAKUBIAK	
The pros and cons of Problem-Based Learning compared to the traditional foreign language teaching methods	313

Elżbieta KORNACKA-SKWARA	
Application of coaching methods to acquire social competence by students	323

Andrzej SKWARA	
The use of online resources in the training of translators of technical texts	335

Anna STOLIŃSKA	
Eyetracking technology in students' research projects	347

PART VI

NEW APPROACHES TO READING

Dominika DWORAKOWSKA, Agnieszka KOWALKIEWICZ-KULESZA A short history of performances on the academic basis	363
Hanna KACZMAREK Traditional printed dictionaries in language teaching at the university level	373
Joanna OLECHNO-WASILUK Culture studies texts in linguocultural dictionaries (a case study of the Russian language)	385
Joanna ORZECZOWSKA The role of an association dictionary in the development of intercultural competence ..	395

PART VII

PROBLEMS AND CHALLENGES

Andrzej MARGASIŃSKI Judith Butler's anthropology and its educative implications	407
Artur ŁACINA-ŁANOWSKI Interpersonal relations in postmodernity. Social interactions (social communication) as source of self identity destabilization	423
Beata ŁUKASIK Educational chaos – a threat or a chance for development of educational subjects?	435
Dominik KUBICKI Summaria of research results from different science disciplines as the inspiration for a new examination of the current state of research and for the knowledge itself, as well as for the design of innovative interdisciplinary research view	443
Joanna TOROWSKA Educational situation of immigrant children in Poland – Eurydice's Report and some remarks on current situation of immigrants in Cracow and Poland, some chosen aspects	461
Paweł ZIELIŃSKI The ideal of education and the pedagogical values of Huayan – the Chinese school of Mahayana Buddhism	477
Ilona ŻEBER-DZIKOWSKA, Elżbieta BUCHCIC Chances and educational threats to the globalized world	497
Галина МАРЧЕНКО Pedagogical potential of information and communication technologies	511
Maria JANUKOWICZ The teacher's responsibility in legal and ethical context	523
Anida SZAFRAŃSKA Cooperation between school and a family of child with autistic disorders – selected issues ..	535
Karol MOTYL Transactional life positions of pupils and students. Attempt to characterize in terms of transactional analysis theory	547

PART VIII**HISTORY OF EDUCATION**

Romuald GRZYBOWSKI

- Secularization of schools as a form of struggle of the Communist authorities with the Roman Catholic Church and the presence of religion in the upbringing of children and youth in Poland from 1944 to 1956 559

Kazimierz RĘDZIŃSKI

- Jewish students in Lviv in the years 1918–1939 581

Mirosław ŁAPOT

- Patriotic-civic education in the Jewish school in the interwar period (as exemplified by Lviv) 603

Ewa KULA

- Organization and functioning of a district school in Kamieniec Podolski in the days of The Commission of National Education 621

Hanna MARKIEWICZOWA

- Welfare Activities on the Polish Territory in the 19th century – with regard to Vilnius and Warsaw Charitable Societies 635

Irena MOTOW

- Timelessness of Fryderyk Skarbek's reform initiatives in social rehabilitation 645

Ewa BUKOWSKA-MARCZAK

- The educator of Protestants. Szymon Budny in the Polish historiography 659

Katarzyna ZALAS

- The pedagogical innovations implemented in the primary schools in Częstochowa in the interwar period 669

Marcin JURZYSTA

- Complex of Schools in Czudec – tradition and modernity, successes and problems 683

REVIEWS

Barbara ADAMCZYK

- [rev.] Tadeusz Sakowicz, *Systemy normatywne w świadomości osób uwięzionych. Studium socjopedagogiczne*, Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Kraków 2013, pp. 290 ... 695

Tomasz OLCHANOWSKI

- [rev.] Paweł Zieliński, *Taoistyczne, konfucjańskie i zachodnie koncepcje pedagogiczne*, Wydawnictwo im. Stanisława Podobińskiego Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie, Częstochowa 2015, pp. 531 699

Kazimierz RĘDZIŃSKI

- [rev.] E. Kula, A. Massalski (oprac.), *Rada Wychowania Publicznego w Królestwie Polskim w latach 1845–1850. Protokoły posiedzeń*, t. 1: *Lata 1845–1846*, Łódź – Kielce 2014, pp. 558; t. 2: *Lata 1848–1850*, Łódź – Kielce 2015, pp. 570, Wydawnictwo Marron 709

- Authors 713

Od redakcji

Z rokiem 2016 zmienia się częstotliwość ukazywania się „Pedagogiki” – z trybu rocznego przechodzi w półroczny. Zmiana jest podyktowana rosnącą liczbą Autorów zainteresowanych publikacją na łamach pisma, a także awansem periodyku na „Liście czasopism punktowanych MNiSW”, wyrażającym się w zwiększającej się liczbie punktów (podczas ewaluacji w roku 2015 „Pedagogice” przyznano 8 punktów). Formuła rocznika już od kilku lat ograniczała działania Redakcji, okazując się za szczupła dla wszystkich artykułów zasługujących na opublikowanie. Mamy nadzieję, iż jako półrocznik nasze pismo będzie się pomyślnie rozwijało w kolejnych latach, poszerzając grono współpracowników.

Niniejszy tom jest głosem w toczącej się dyskusji na temat podnoszenia standardów jakości kształcenia akademickiego. Podczas gdy nowe formy pracy dydaktycznej docierają do kolejnych poziomów edukacji, uczelnie wyższe wydają się ostatnim bastionem tradycyjnej dydaktyki opartej na metodach podających. Rodzi to zarzuty nieadekwatności kształcenia akademickiego wobec wymogów i standardów współczesnego świata oraz wymaga od wykładowców odpowiedzi na pytanie, w jaki sposób istniejącą sytuację zmienić.

W tym kontekście Adam Rosół stawia szereg pytań. Czy wystarczające może być wdrażanie sformalizowanych systemów weryfikacji jakości kształcenia w szkołach wyższych, które sprowadzają się do sprawdzania określonych parametrów? Czy narzucone z zewnątrz normy i zasady są w stanie wpłynąć na nawyki i przyzwyczajenia panujące w świecie akademickim od lat? Ustawy i rozporządzenia to za mało, żeby zmienić tradycyjną dydaktykę akademicką, osadzoną w sztywnych ramach organizacyjnych. Uczelnie potrzebują innowacji, ducha świeżości, zmiany, która, jak pisze Katarzyna Mazur-Kajta, „coś ulepsza i daje nową jakość”.

Wśród tekstów niniejszego tomu można zauważyć cztery wyraźne nurty: po pierwsze – konieczność rozwijania nowych kompetencji, przede wszystkim społecznych; po drugie – zniwelowanie luki między wymaganiami uczelni a potrzebami rynku pracy; po trzecie – wykorzystanie potencjału nowych technologii w edukacji akademickiej; wreszcie po czwarte – analiza współczesnych wyzwań edukacyjnych oraz ich konformacja z dorobkiem przeszłych pokoleń.

Potrzeba nowych kompetencji wynika z szybko zachodzących zmian we współczesnym świecie, które – w istotny sposób wpływając na warunki i wymagania rynku pracy – stawiają przed uczelniami, a szczególnie przed nauczycielami akademickimi, nowe zadania.

W rzeczywistości, w której informacja jest dostępna dla wszystkich, zdobycie wiedzy traci status celu nadrzędnego. Na znaczeniu zyskują natomiast zdolność krytycznego myślenia, umiejętność komunikacji i współpracy w grupie, wrażliwość na różnice kulturowe, otwartość na zmiany, których to umiejętności absolwentom często brakuje. W obliczu wciąż rosnącej ilości dostępnych informacji konieczne jest kształtowanie postaw autonomicznych, ponieważ student autonomiczny nie tylko potrafi planować swój proces uczenia się i jest za niego odpowiedzialny, ale jest również świadomy konieczności uczenia się przez całe życie. Na rynku pracy cenny jest pracownik, który potrafi samodzielnie myśleć, poddaje krytycznej ocenie zastaną sytuację i wykazuje się kreatywnością w rozwiązywaniu problemów. Nie można nie zgodzić się ze stwierdzeniem Barbary Maj-Malinowskiej, że „miarą jakości kształcenia staje się ilość nowych idei oraz patentów i przełomowych projektów badawczych, które powstają w murach danej instytucji naukowej czy badawczej”.

Aby podnieść atrakcyjność studentów i absolwentów na rynku pracy, niezbędna jest współpraca między uczelniami a pracodawcami. Dobrym przykładem jest opisany przez Jarosława Krajkę system praktyk dla tłumaczy na UMCS w Lublinie, który z jednej strony zakłada ścisłą współpracę uczelni nie tylko z biurami tłumaczeń, ale również z szeroko pojętymi instytucjami kultury w regionie, z drugiej zaś stosuje praktyki wewnątrzuczelniane, dając studentom możliwość szkolenia swoich kompetencji tłumaczeniowych przy obsłudze imprez uczelnianych.

Uniwersytet Łódzki natomiast, aby wyeliminować rozbieżność między „polityką kształcenia a polityką zatrudnienia”, postawił na budowanie relacji z absolwentami, nie ograniczając się przy tym do monitorowania karier absolwentów, ale również zakładając ich aktywny udział w uaktualnianiu oferty kształcenia uczelni. Przemysław Florczak opisuje realizowany na tymże uniwersytecie program Connection, który między innymi ma na celu włączenie absolwentów w modyfikację i poszerzenie treści kształcenia.

Wykorzystanie nowych technologii w nauczaniu to w polskiej rzeczywistości wciąż temat wywołujący wiele kontrowersji. Również wśród kadry akademickiej nie brak jest zagorzałych przeciwników wykorzystania narzędzi internetowych w procesie dydaktycznym. Obserwując jednak stopień zaawansowania metod kształcenia z wykorzystaniem elementu online na świecie, nauczyciele akademicy, za radą Anny Turuli, powinni przestać pytać: czy korzystać z nowych technologii? – powinni raczej szukać odpowiedzi na pytanie: jak z nich korzystać?, ponieważ „ponowoczesny habitus to rwący nurt – stylów życia, kompetencji etc. Ignorować go nie sposób; przeciwstawiać się mu – niepodobna; płynąć z prądem – nie musimy; ale powinniśmy budować młyny, które ten nurt pozwolą nam wykorzystać ku pożytkowi współczesnych studentów”.

W kolejnej części (*Problemy i wyzwania*) zgromadzono teksty podejmujące istotne zagadnienia współczesnej humanistyki i nauk o wychowaniu. Na szcze-

gólną uwagę zasługuje otwierający tekst Andrzeja Margasińskiego, w którym Autor dokonuje krytycznej oceny jednej z ikon amerykańskiego feminizmu Judith Butler i przygląda się konsekwencjom edukacyjno-wychowawczym jej teorii płci. Kolejne artykuły ukazują problemy komunikowania się i budowania tożsamości we współczesnym świecie.

Ostatnia część (*Historia wychowania*) zawiera artykuły charakteryzujące różne aspekty dorobku polskiej oświaty i wychowania. Charakter rozliczeniowy z początkowym okresem PRL-u ma artykuł Romualda Grzybowskiego, kolejne zaś opracowania przybliżają wielokulturowy charakter oświaty we Lwowie przełomu XIX i XX w., a także wybrane zagadnienia opieki i wychowania na terenie dawnych zaborów rosyjskiego i austriackiego. Retrospekcja pozwala lepiej rozumieć i obiektywnie oceniać procesy społeczne rozpalające współczesny świat, jak na przykład kryzys emigracyjny czy kryzys UE.

Osoby zainteresowane publikacją na łamach półrocznika zachęcamy do odwiedzenia strony internetowej www.wp.ajd.czyst.pl/pedagogika.

Noty o Autorach

Magdalena ANDRZEJEWSKA	dr, Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie
Barbara ADAMCZYK	dr, Akademia Ignatianum, Kraków
Leszek BĘDKOWSKI	dr, Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie
Marzena BOGUS	dr, Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie
Elżbieta BUCHCIC	dr, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach
Ewa BUKOWSKA-MARCZAK	mgr, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II
Renata CZAPLIKOWSKA	dr, Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie
Dominika DWORAKOWSKA	dr, Uniwersytet Łódzki
Ewa DZIURZYŃSKA	mgr, Uniwersytet Rzeszowski
Anna ENGLERT-BATOR	mgr, Uniwersytet Rzeszowski
Przemysław FLORCZAK	dr, Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie
Monika FRANIA	dr, Uniwersytet Śląski w Katowicach / Uniwersytet w Splicie
Wiola FRIEDRICH	mgr, Uniwersytet Śląski w Katowicach
Gabriela GORAÇA-SAWCZYK	dr, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
Romuald GRZYBOWSKI	dr hab., prof. Uniwersytetu Gdańskiego
Olga JAKUBIAK	dr, Uniwersytet Warszawski
Maria JANUKOWICZ	dr, Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie
Marcin JURZYSTA	dr, Zespół Szkół w Czudcu / Uniwersytet Rzeszowski

Hanna KACZMAREK	dr, Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie
Monika KAŻMIERCZAK	dr, Uniwersytet Łódzki
Zbigniew KOPEC	dr, Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie
Elżbieta KORNACKA-SKWARA	dr, Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie
Agnieszka KOWALKIEWICZ-KULESZA	dr, Uniwersytet Łódzki
Jarosław KRAJKA	dr hab., Uniwersytet Marii Curie- -Skłodowskiej w Lublinie
Dominik KUBICKI	ks. dr hab., prof. Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu
Ewa KULA	dr hab., prof. Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach
Artur ŁACINA-ŁANOWSKI	dr, Akademia Humanistyczno- -Ekonomiczna w Łodzi
Mirosław ŁAPOT	dr, Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie
Barbara MAJ-MALINOWSKA	mgr, Politechnika Świętokrzyska
Anna MAJKIEWICZ	dr hab., prof. Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie
Галина МАРЧЕНКО	doc. dr, Południowy Uniwersytet Federalny w Rostowie nad Donem (Rosja)
Andrzej MARGASIŃSKI	dr, Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie
Hanna MARKIEWICZOWA	dr hab., prof. Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie
Irena MOTOW	dr hab., prof. Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie
Katarzyna MAZUR-KAJTA	dr inż., Politechnika Opolska
Tomasz OLCCHANOWSKI	dr hab., Uniwersytet w Białymstoku,
Joanna OLECHNO-WASILUK	mgr, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

Joanna ORZECZOWSKA	dr hab., Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie
Agnieszka PATERSKA-KUBACKA	dr, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
Kazimierz RĘDZIŃSKI	dr hab., prof. Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie
Julia ROGUSKA	dr, Uniwersytet Warszawski
Beata RUSEK	dr, Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie
Jagoda SIKORA	mgr, Uniwersytet Śląski w Katowicach
Anna SKOWRON	mgr, Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie
Andrzej SKWARA	dr, Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie
Anna STOLIŃSKA	dr, Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie
Anida SZAFRAŃSKA	dr, Uniwersytet Śląski w Katowicach
Joanna TOROWSKA	dr, Uniwersytet Jagielloński
Anna TURULA	dr hab., prof. Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie
Katarzyna WĘDRYCHOWICZ	mgr, Państwowa Wyższa Szkoła Techniczno-Ekonomiczna im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu
Anna WOLPIUK-OCHOCIŃSKA	dr, Uniwersytet Rzeszowski
Katarzyna ZALAS	mgr, Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie
Paweł ZIELIŃSKI	dr, Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie
Ilona ŻEBER-DZIKOWSKA	dr hab. prof. Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Płocku i w Uniwersytecie Jana Kochanowskiego w Kielcach